

REDACTIESOMMEN 16

Omcirkel het goede antwoord

1. Een schutting moet aan beide zijden geschilderd worden. De schutting is 6 m lang en 2 m hoog. De verf kost € 5,- per m². Een schilder verft in één uur 4 m². Aan arbeidsloon rekent hij € 25,- per uur. Hoeveel kost het schilderen van de schutting?
A. € 198,-
B. € 780,-
C. € 433,-
D. € 270,-
2. Suzanne komt op woensdag om 12.30 uur uit school. 's Middags moet zij om 15.45 uur trainen. Hoe lang kan zij in die tussentijd met haar vriendin spelen?
A. 3 uur en 15 min.
B. 3 uur en 30 min.
C. 3 uur en 45 min.
D. 2 uur en 45 min.
3. Vorige week moest ik elke dag 10 cijfersommen maken. Op maandag had ik 9 sommen goed, op dinsdag 7, op woensdag 10, en op donderdag en vrijdag elk 7 sommen. Hoeveel sommen had ik die week gemiddeld goed?
A. 8,1
B. 8
C. 33
D. 40
4. Als 5 januari op een dinsdag valt, op welke dag valt dan 23 januari?
A. dinsdag
B. zaterdag
C. zondag
D. vrijdag
5. In onze groep heeft $16\frac{2}{3}\%$ van de kinderen nog geen zwemdiploma. $\frac{2}{5}$ deel hiervan zijn jongens. 25 kinderen hebben het diploma wel. Hoeveel meisjes hebben geen zwemdiploma?
A. 22
B. 5
C. 3
D. 2
6. De kippen van boer Grasman leggen 252 eieren per dag. Eén keer per week verkoopt hij die aan een eierhandelaar. Voor 1 dozijn eieren krijgt de boer 80 eurocent. Aan voer betaalt hij per dag 5 euro. Hoeveel verdient boer Grasman per week met zijn kippen?
A. € 1719,50
B. € 72,50
C. € 140,50
D. € 82,60
7. Een doosje lucifers is 5 cm lang, $3\frac{1}{2}$ cm breed en 1,4 cm hoog. Hoeveel doosjes kunnen er maximaal in een doos van 35 cm lang, 7 cm breed en 7 cm hoog?
A. 70
B. 35
C. 49
D. 7
8. In onze straat staan 30 bomen op gelijke afstand van 15 meter. Aan het begin en aan het eind van de straat staat een boom. Hoe lang is onze straat?
A. 420 m
B. 435 m
C. 445 m
D. 450 m
9. Een slijter vult zelf zijn flessen. Hij gebruikt daarvoor 3 vaten wijn van elk 160 liter en 2 vaten van elk 96 liter. In 1 fles kan 8 dl wijn. Hoeveel flessen kan de slijter vullen voordat alle wijnvaten leeg zijn?
A. 32
B. 840
C. 320
D. 84
10. Mijn zusje krijgt voor haar verjaardag 3 zakjes kralen. In elk zakje zitten 36 kralen in 4 verschillende kleuren. $\frac{2}{9}$ deel is groen, $\frac{1}{6}$ deel is blauw, $\frac{1}{2}$ deel is geel en de rest is rood. Van welke kleur zijn er het minst?
A. geel
B. blauw
C. groen
D. rood

Aantal sommen goed . .

Vul de voltooid tegenwoordig toekomende tijd (v.t.t.t.) in.

1. dragen De motorrijder _____ een jas _____.
2. rijden Mijn broer _____ op de fiets _____.
3. klinken Melodieën _____ in de stille avond _____.
4. onweren Het _____ vannacht _____.
5. dragen Mijn zus _____ een nieuwe jurk _____.
6. benutten De speler _____ de strafschop _____.
7. verzamelen Jan _____ oude munten _____.
8. beloven Hij _____ koeien met gouden horens _____.
9. afgelasten De K.N.V.B. _____ alle wedstrijden _____.
10. beloven Hij _____ mij ook iets moois _____.
11. vergissen In die keuze _____ wij ons _____.
12. opereren De chirurg _____ de patiënt _____.
13. flonkeren Zijn ogen _____.
14. bederven Zijn opmerking _____ mijn hele dag _____.
15. smeden De smid _____ een stuk ijzer _____.

Vul de voltooid verleden toekomende tijd (v.v.t.t.) in.

1. verzamelen Wij _____ postzegels _____.
2. praten Moeder _____ met haar buurvrouw _____.
3. schieten De jagers _____ veel wild _____.
4. troosten Haar bemoedigende woorden _____ hem _____.
5. lusten _____ hij die sappige vruchten niet _____.
6. veinzen Hij _____ de vriendschap _____.
7. trachten De brandweer _____ de brand te blussen.
8. aanrichten De storm _____ veel schade _____.
9. bevreemden Het _____ mij _____,
aannemen als ze mijn voorstel niet _____.
10. oplichten Deze man _____ veel zakenlieden _____.
11. behartigen De makelaar _____ mijn belangen slecht _____.
12. ontvreemden De dief _____ de portemonnee _____.
13. uitbreiden Een regengebied _____ zich _____ over ons land.
14. tobben Waar _____ hij toch over _____?
15. vermoeden Jij _____ dat toch al lang _____.

4.6

Leer je iets over de Alpen?

Vóór het lezen

Je leest een tekst over de Alpen. Lees de tekst nauwkeurig en maak de opdrachten. De tekst vertelt over een dode man die in het ijs werd gevonden.

Tijdens het lezen

ÖTZI

Op donderdagmiddag 19 september klautert een Duits echtpaar over de bergpaden in het hooggebergte van Tirol. Zojuist waren ze op de top van een van de bergen en nu zijn ze bezig met de afdaling. Om hen heen stenen, sneeuw- en ijsresten. Naast het pad beneden hen steekt troep omhoog uit een smeltplas. Zelfs hier in het hooggebergte laten mensen afval achter; denkt een van de bergbeklimmers. Dichterbij gekomen komen ze tot de schokkende ontdekking dat het geen vuilnis is, maar een mens. Klein van postuur, kaal en naakt, en al lang dood. Alleen de achterkant van het hoofd en een stuk van de blote rug is te zien. Daarom is het onduidelijk wie hier is omgekomen. Omdat het lijkt in het grensgebied is gevonden, wordt de politie van zowel Oostenrijk als Italië ingelicht. Algaauw komt een bergingsoperatie op gang.

Elk jaar, zowel in de zomer als in de winter, komen er mensen om het leven in de Alpen. Ongelukken in het gebergte gebeuren doordat mensen vallen of in

gletsjerspleten tumelen. Niet altijd wordt het lichaam van de ongelukkige gevonden. Soms ligt een lichaam jarenlang bedolven onder sneeuw en ijs zonder dat iemand het weet. Pas als in een warme zomer veel ijs smelt, kunnen er lichamen worden teruggevonden. Sommigen worden zelfs nooit meer teruggezien.

Boven in de bergen kan het midden in de zomer jiskoud zijn, soms met sneeuw, storm of mist. Het was intussen weer hard gaan vriezen en om deze reden duurde het vele dagen, voordat het lichaam, samen met alle spullen die in de buurt lagen, uit het ijs gehakt kon worden. Alles werd naar de universiteit gebracht, waar een uitvoerig onderzoek zou plaatsvinden. Dat dit niet het lichaam van een overleden skier of alpinist was, was al snel duidelijk. Misschien was dit lichaam al meer dan honderd jaar oud. Het was goed bewaard gebleven in de natuurlijke diepvries van de alpengletsjer.

Achteraf bleek de mummie 5300 jaar oud te zijn. Een man uit de Steentijd was met zijn uitrusting omgekomen tijdens een bergtocht en door sneeuw en ijs bedekt. Drieënvijftig eeuwen waren er voorbijgegaan voordat het ijs weer was weggesmolten.

Heel af en toe worden er resten van prehistorische mensen gevonden, maar dat zijn dan altijd grafresten. En de lichamen zijn nooit goed bewaard gebleven. Voorwerpen uit zo'n graf werden meestal door de nabestaanden meegegeven aan de overledene, omdat hij ze op de reis naar het hiernamaals misschien nodig had. Die voorwerpen zeggen weinig over het dagelijks leven. Vaak zijn ze speciaal voor begrafenissen gemaakt.

De man in het ijs daarentegen was plotseling gestorven met al zijn spullen bij zich. Dat levert een schat aan gegevens op over het leven in de Steentijd. Hoewel de kleding die hij

gedragen had, bijna helemaal vergaan was, kon toch worden nagegaan wat voor kleding het geweest was en waarvan die gemaakt was. Door bestudering van wapens, gereedschap en de voorwerpen om vuur te maken, kon een duidelijk beeld worden gevormd van de leefomstandigheden van Ötzi. Zo werd de gletsjermummie inmiddels door iedereen genoemd. Door Ötzi te bestuderen, leerden de onderzoekers veel over het leven in de Alpen van vijfduizend jaar geleden. Ze bestudeerden de takken waarvan de pijlen gemaakt werden, de botjes van dieren en geweiresten die als speerpunten dienden. Ze onderzochten zelfs de graankorrels tussen de kleding.

Vele jaren van onderzoek maakten uiteindelijk duidelijk dat de man vanuit het huidige Italië op weg was naar wat tegenwoordig in Oostenrijk het Ötztal heet (vandaar de naam Ötzi). Door uitputting en barre weersomstandigheden heeft hij het niet gehaald. Hij stierf vlak voor de plaats waar nu de Oostenrijkse grens is. Hij was kort tevoren gewond geraakt, dat was te zien aan enkele gebroken ribben. Ook was zijn uitrusting niet in orde. Zijn boog was nog niet klaar en hij had maar twee goede pijlen. De andere pijlen in de koker waren nog niet compleet. Wel had hij alle gereedschap bij zich om zijn materiaal te maken: een kluwen touw voor de boog, speerpunten, vuurstenen, gereedschap, zoals messen en een dolk. Zelfs een bronzen bijl, vastgebonden aan een sterke geknikte tak, behoorde tot de uitrusting van onze reiziger.

Nog nooit heeft een vondst uit de Steentijd ons zoveel geleerd over het leven in die tijd. Wie het verslag leest dat de onderzoekers van Ötzi hebben geschreven, krijgt het gevoel dat hij hem persoonlijk gekend heeft.

Henk Tor

Na het lezen

- 1 Waar werd Ötzi gevonden?
- 2 Hoe had Ötzi in zijn levensonderhoud voorzien? Kies uit:
 - a Door schriftwerk te verrichten voor de mensen uit zijn dorp die niet konden lezen.
 - b Door over de wereldzeeën te varen en goederen te vervoeren.
 - c Door als landbouwer de akkers te bewerken en aardappelen te verbouwen.
 - d Door regelmatig op dieren te jagen.
- 3 Wat had Ötzi allemaal bij zich? Maak een lijstje.
- 4 De gletsjerman werd gevonden op 19 september. Waarom was de kans klein dat hij eerder in het jaar gevonden zou worden?
- 5 Ötzi had een voorwerp bij zich dat helemaal niet in de Steentijd thuishoort. Welk voorwerp?
- 6 Is deze tekst geschikt om iets te leren over de Alpen?
- 7 Maak een samenvatting van deze tekst.
- *8 De onderzoekers denken dat het lichaam snel onder de sneeuw is bedolven. Waarom denken ze dat? Leg je antwoord uit.
- *9 Waarom is de vondst van Ötzi zo bijzonder?
- *10 Hoe komt het dat Ötzi naakt was?

Noteer in je studieschrift wat je van deze kaart geleerd hebt.